

Sverige innfører et kommunetype-tillegg for tannhelsetjenester

Foto: Fotograf Kristian Pohl AB/Regjeringskansliet

Rett før jul meddelte den svenske regjeringen at de innfører et kommunetype-tillegg fra og med årsskiftet. "Vi vet at dette er etterlengtet både blant de som leverer tannhelsetjenester og blant pasientene" sier Sveriges sosialminister Jakob Forssmed, og håper at kommunetype-tillegget skal redusere den geografiske ulikheten i tannhelsetjenesten.

Den svenske Tannhelseutredningens forslag om et slikt kommunetype-tillegg ble tatt ut av proposisjonen for tannhelsereformen som trådte i kraft fra årsskiftet. Men rett før nyttår meddelte altså regjeringen at ordningen med tillegg for distriktskommuner og det som kalles blandede kommuner vil bli innført fra og med årsskiftet, som en del av reformen.

Tillegget innebærer at leverandørene av tannhelsetjenester får 20 prosent ekstra godtgjørelse i tillegg til referanseprisen for pasienter bosatt i distriktskommuner og 10 prosent ekstra for pasienter bosatt i såkalt blandede kommuner. Tillegget gjelder for 149 distriktskommuner og 116 blandede kommuner – av Sveriges totalt 290 kommuner.

Årsaken til at kommunetype-tillegget ble satt på pause var en frykt for at det skulle stride mot EUs statsstøtteregler, men etter å ha utredet saken har den svenske regjering gitt grønt lys.

Norsk oppfinnelse i kampen mot resistente bakterier

Foto: Halvor Mykleby

Rafi Ahmad er professor i Bioteknologi ved Universitetet i Innlandet og primus motor bak en ny test, basert på helnorsk teknologi: En liten beholder på størrelse med en mobiltelefon, koblet til en datamaskin, skriver forskning.no.

I løpet av fire timer kan oppfinnelsen gi svar på hvilken bakterie en pasient har i urinen sin. Og om den er resistent mot noen typer antibiotika.

– Jeg er veldig positiv til at man jobber med måter å korte ned denne diagnostikktiden, så vi får bedre og raskere informasjon, sier professor ved UiT Norges arktiske universitet Gunnar Skov Simonsen.

Han leder den nasjonale overvåkningen av antibiotikaresistens NORM.

Noen urinveisinfeksjoner blir nemlig alvorlige. Da kan du få livstruende blodforgiftning eller permanente nyreskader.

Havner du på sykehuset med en slik infeksjon, dyrkes og testes bakterier fra urinen din på et laboratorium.

Det tar to til fire dager.

– Teknologien vi bruker i dag er grunnleggende sett fra slutten av 1800-tallet, forteller Simonsen.

Legene har ikke tid til å vente på svar fra dyrkingen av bakteriene. Derfor må de sette i gang med behandling ut ifra en vurdering av hva som mest sannsynlig har gjort deg syk.

Denne famlingen i blinde fører til mer antibiotikaresistens. Når legene må bruke et antibiotikum som hemmer eller dreper mange forskjellige bakterier, vil de naturlige bakteriene i kroppen også bli påvirket. Dette kan bidra til at det utvikler seg resistente bakterier. Senere kan pasienten bli syk av disse resistente bakteriene og kan også smitte andre. Hvis en blir lagt inn på sykehus med en infeksjon forårsaket av resistente bakterier uten at legene vet det, får de ikke isolert denne pasienten fra de andre pasientene.

Med en hurtigtest vil legene få informasjon om hvilke typer antibiotika som passer for den enkelte.

Da kan de behandle riktig fra start med en mer målrettet type antibiotika, som ikke skyter spurv med kanoner.

Testen Ahmad og kollegaene har utviklet ser enkel ut fra utsiden. Forskjellige kjemikalier, enzymer og magnetiske kuler tilsettes en urinprøve. Alle ingredienser som er laget av lokale bedrifter. Noen dråper sprøytes inn i et lite apparat. Så analyseres bakteriens DNA ved hjelp av egenutviklet programvare.

Programmet gir svar på hvilken bakterie som finnes i prøven. Og om den har gener som gjør den resistent mot noen typer antibiotika.

Men å lage en slik hurtigtest er langt fra enkelt. Problemet er alt det andre som finnes i urin, forklarer Ahmad.

Den største hindringen er celler fra vår egen kropp. Altså helt andre celler enn de bakteriene du har blitt syk av. Med den nye metoden klarer forskerne å ødelegge disse uten å skade bakteriene. Slik hopper forskerne bukk over den tidkrevende dyrkingen.

– Det er det som er den største innovasjonen her, sier Ahmad.

Resultatene er publisert i det vitenskapelige tidsskriftet Nature Communications.

Nå jobber forskerne ved Universitetet i Innlandet med en hurtigtest av bakterier i blod.

FRISKERE MUNNHELSE

Lumoral® er et patentert medisinsk hjelpemiddel med dokumentert effekt mot tannkjøttproblemer ved jevnlig bruk. Scan QR-koden ➡

